

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznani la se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 36.

V Mariboru 8. septembra 1870.

Tečaj IV.

Z bojišča

Više deset dni ni bilo skorej celo nič važnega čuti z bojišča, znamenje, da je zadnja velika bitva pri Metzu tudi Pruse tako onemogla, da so tako dolgo časa potrebovali, prej ko so se spet tako pomagali, da so spet nasprotnika popri- jeli. Ta dolga tihota na bojišču, neizmerne zgube ljudi ve čidel samih očetov in rediteljev rodovin, in da še zmirom ni videti temu nesrečnemu boju skoraj konca, vse to je zbu- dilo ne samo v Prusiji in onih državah, ki so v vojsko za- pletene, temuč po celi Evropi strašno nevoljo in po pravici, ker to se ne more več imenovati vojska izobraženih narodov, temuč divje klanje z najstrahovitejšo strastjo!

Zgube so že tako velike, da časniki ne upajo več prinašati zapisnikov ranjenih in mrtvih, kar spet nevoljo zbujajo, ker vsaka rodovina bi rada vendar izvedela, kako se godi njenim udom na bojišču. Pripetijo se tudi večkrat stra- hovite dogodbe, ko pridejo glasi o mrtvih. Tako je neka mlada žena nekega vahtmajstra, mati šesterih neoskrbljenih otrok se na podstrešju iz obupa obesila, ko je izvedila, da je reditelj njenih otrok v bitvi pal. Takih žalostnih primer- ljejev se mnogo pripovedava. In kdo je vse te nesreče kriv? Ošabnost dveh oseb! Ranjenih je po vseh krajih in mestih tako velika množina, da se ne morejo več najti mesta za nje in posebno jim že manjka zdravniških pomoči, kar je tudi krivo, da mora marsikteri v strašni bolečini umreti, ki bi se drugače lahko ozdravil.

30. avgusta je bila spet bitva pri Beaumontu. Bavari in Saksonci so neki del Mak-Mahonove armade pobili tako, da se je morala pomekniti čez reko Maas proti Sedanu. — Francozi so zgubili 4 mitrileze in 20 kanonov, in jih je više tisoč vjetih. Mak-Mahon se je namreč hotel združiti z Ba- zainom, ki je v Metzu. Prusi so to izvedeli in zabranili. — Prusi grejo proti Sedanu in hočejo tudi to trdnjavo obsesti. Pruski ulani in huzari so vzeli že dve vasi blizu Sedana, kder so vendar stali samo francoski pešci.

31. avgusta so se že okolo Sedana skorej celi dan bili in večkrat so zmagali Francozi, bili so vendar spet tepeni od Prusov. Popoldne so se morali Prusi spet nazaj pomek- noti, ki so že blizu trdnjave bili. Tudi proti Bazainu so se ta celi dan morali Prusi bojevati, ki je hotel po sili Mak- Mahonu na pomoč priti, ali bolj rečeno, se z njim združiti. Bazain je bil na vseh straneh premagan in spet v Metz vržen.

1. septembra je spet bila pri Sedanu celi dan bitva, in ker je Mak-Mahon ranjen bil, je armado vodil gen. Wimp- fen. Prusi so svojo moč (vse tri armade) ta dan tukaj skupčili in celo Mak-Mahonovo armado obdali in popolnoma pobili, ob 5. popoldne je bil bitve konec. Mak-Mahonova armada, ki je imela samo 80.000 mož, je bila obdana od 250.000 Prusov.

2. septembra se je cela francoska armada v Sedanu podala Prusom. Ker je Napoleon tudi bil v trdnjavi, se je tudi podal pruskemu kralju, kteremu je pisal lastno- ročno, da, ker ga na bojišču ni zadela krogla, mu izroči meč in svojo osebo, ker zapovedoval on ni in se tudi zadnje čase vladanja več ni vdeležil. Popoldne se je Napoleon po- dal s svojimi generali v glavni kvartir pruskega kralja.

Napoleon in kralj Wilhelm sta se sošla 2. t. m. v ne- kem gradiču na glaziji v Sedanu. Napoleon je bil pobit in popolnoma udan. Kralj mu je odločil za prihodnje prebiva-

lišče grad Wilhelmshöhe blizu Kasel na, kamor se je tudi 3. podal na pot. Napoleon in Wilhelm sta skupno bel- giško vlado prosila da sme Napoleon potovati skozi Belgijo. Belgiška vlada je to dovolila, in Napoleon je potoval skozi Lüttich v Nemčijo. Spremljal ga je pruski general. Dalje sta tudi oba vojskovoča se vladarja Belgijo prosila, da bi smeje obe stranke tamo poslati enako število ranjenih, ki bi se tamo zdravili. Belgijska vlada je to tim lože dovolila, ker je to že prej Francozom ponudila. Po zadnji strahoviti bitvi pri Sedanu je 12.000 Francozov prestopilo Belgijske meje, in je moralo tamo orožje položiti. Imeli so pri sebi 400 vozov za artilerijo, 12.000 konjev in 2 kanoni, vse sku- paj se je poslalo v Namur.

Pravi se, da je pri zadnji strahoviti bitvi med Metzom in Sedanom, ki je trajala skorej tri dni, padlo od obeh strani više 120.000 mož. Da so zgube strašno velike, posebno na pruski strani, kaže to, da se je pri zadnji bitvi že bojevala tudi deželna straža, in da za ranjene v bližini ni ni- kder več prostora in so jih zato morali poslati v Belgijo.

V Berlinu, Monakovem, Stuttgardu in sploh po celi Nemčiji je bilo zvonredno veselje, in po mestih so bila vsa okna razsvetljena, in napub je vse Nemce, kakor navadno prevzel, ko je prišel glas, da je Napoleon vjet. Morebiti je ubogo ljudstvo zato tako veselo bilo, ker je mislilo, da je zdaj vojske konec; temu vendar žalibog ni tako, ker kakor bodo častiti bralci videli v denšnjem „Političnem ogledu“, še Francozi niso zgubili vsega poguma in v zbornici v Pa- rizu je poslanec Jules Favre izrekel 3. septembra: Mi smo edini v tem, da hočemo braniti domovino do smrti. Palikao pa je v isti zbornici rekel: Pozivljati se moramo na živo moč francosko, in ne bomo mirovali, dokler prusovsko pleme iz francoske zemlje ne izpodimo.

Če se na tanko pregleda vojskovanje med Prusi in Francozi, se lahko najde, da je bila francoska vojska popol- noma izdana. Pruska armada se pomiče naglo proti Parizu in tamo zna še biti strašna bitva. En del francoske vojske, kor Vinoy se tudi pomiče proti Parizu, toraj še ni vsa Mak- Mahonova armada vjeta.

V trdnjave Metz in Strassburg se je on dan, ko je bil vjet Napoleon nehalo streljati, ker se misli, da se bodo tako na ta glas podale.

General Mak Mahon, ki je bil zlo ranjen, je vsled ran umrl. General Canrobert je tudi ranjen. Pruske prednje straže so 5. t. m. prišle že do Lonvois.

Med vjetimi Francozi pri Sedanu je 50 generalov.

Pojasnila

postave gledé povzdige reje goveje živine.

O ustanovitvi živinskih zavarovalnic.

Ustanova živinskih zavarovalnic ni ravno tako težka, kakor si jo marsikdo misli, samo ni treba predaleč segati. Skušnja je učila, da je čuvanje tem teže, čem vekši so okrogli, ki jih je določila zavarovalnica. Prekane so tem laže in to je tudi krivo, da se obilo slovesno oznanjenih ži- vinskih zavarovalnic ni moglo vzdržati.

Koristno zavarovalnico, koje prvi namen je podpirati živinorejca ter ga kvara obvarovati in ne obilo dobička pri-